

Bild: SF Studios

Comedy Queen

Sasha är 13 år och hennes mamma lever inte längre. Men Sasha vägrar gråta. Hon är fast besluten att aldrig bli som sin mamma, och att få sin pappa att skratta igen. För att klara av detta får hon inte läsa böcker och hon måste raka av sig håret och tacka nej till hundvalpen hon alltid önskat sig. Och framförallt måste hon bli en comedy queen.

Comedy Queen är en film om att hitta sig själv när världen gått sönder – om att vägra sörja, att våga göra det och våga gå vidare.

Om filmhandledningen

Film är ett spännande och mångfacetterat pedagogiskt verktyg. Våra filmhandledningar är gjorda för att led-saga dig som lärare i att använda filmmediets många möjligheter i undervisningen. Den här filmhandledningen kan användas för att arbeta vidare med filmen och innehåller förslag på övningar för årskurs 5-6 respektive årskurs 7-8. En del övningar kan göras av båda åldersgrupperna – du som lärare väljer själv vad du vill arbeta vidare med och hur du gör det för att bäst möta behoven hos din elevgrupp. Du kan göra alla övningar eller ingen alls, och du kan modifiera övningarna hur du vill. Förslagen är just förslag och tips för inspiration. Vissa övningar går att göra på en lektion, andra kanske kan göras som hemarbete och eller som ett projekt under flera lektioner. Den här filmhandledningen innehåller också klipp som ett stöd för minnet och underlag för diskussionsfrågorna.

Handling

Sasha ska precis fylla 13 år. För ett år sedan begick hennes mamma självmord. Sedan dess har Saschas pappa inte skrattat en enda gång. Sasha själv har inte gråtit en enda gång. Hennes pappa Abbe, däremot, gråter i duschen när han tror att Sasha inte hör. Den nya lilla tvåpersonersfamiljen lever i sorg och saknad, men ingen av dem förmår nå den andra och prata om mamman som inte längre finns. Att Sashas mamma varit djupt deprimerad under stora delar av sitt liv förstår vi genom olika flashbacks där Sasha minns tillbaka.

Runt Sasha finns det en hel del stöttande och förstående personer, till exempel bästisen Märta, hennes farmor och farbror. Och så skolkamraten John, som är en ny bekantskap som tilltalar Sashas smak för upptåg, risktagande och trots.

Abbe tvingar Sasha att gå till en psykolog för att prata, men Sasha tycker att det är onödigt – det är ju mest pappa som vill prata. Själv tycker Sasha att det bästa vore att bara gå vidare och se till så att hon inte själv blir som sin mamma. Eftersom alla säger att Sasha är lik henne bestämmer sig Sasha för att bli tvärtom. Hennes mamma hade fantastiskt hår, så Sasha rakar av sig sitt. Mamman försvann alltid in i en bok, så Sasha vägrar hålla i en. Hennes mamma skaffade barn trots att hon inte orkade vara mamma, så Sasha tänker inte ta hand om hundvalpen som pappa vill ge henne i födelsedagspresent. Och mamman var alltid ledsen och spred bara sorg omkring sig, så Sasha ska få världen – och framför allt pappa – att skratta. Hon ska bli en comedy queen.

På vägen dit visar det sig dock att sorg inte är något man kan smita ifrån. Gråten som Sasha vägrar släppa fram lämnar istället hennes kropp i form av ilska och frustration. Hon skriker och härjar, bråkar med pappa och avvisar brutalt bästisen Märta som bara försöker hjälpa. Till slut är det Sasha som ensam får planera och genomföra sin debut som stå upp-komiker på farbroderns humorklubb. Men, pappa och Märta och farmor och alla som är viktiga för henne är förstås där. Och när hon fått vara rolig och pappa har lärt sig skratta igen lär sig Sasha att gråta och att känna saknad - och kan till slut acceptera den efterlängtade hundvalpen.

Bild: SF Studios

Filmen och läroplanen

Film som kulturellt och konstnärligt uttryck, liksom all rörlig bild, ingår i det vidgade textbegreppet och är därmed något som skolan ska förmedla kunskaper om. Eleverna ska i sin utbildning lära sig att läsa, tolka och hantera budskap och information såväl i skriven text som gestaltad genom rörliga bildmedia. Att se film och analysera dess uttrycksmedel är ett sätt att nå sådan kunskap.

Vidare ska skolan vägleda och utbilda eleverna i värdegrundsfrågor och tillhandahålla möjlighet att utveckla kunskaper som är viktiga i livet i stort. Att prata om såväl psykisk (o)hälsa som om mellanmännsliga relationer och familjebildning är en viktig bit i utvecklingen av sådan kunskap, och sådana samtal kan med fördel föras med avstamp i en film som *Comedy Queen*.

Filmens form och innehåll

Psykisk sjukdom och att inte orka leva

Sashas mamma har tagit livet av sig. Att hon varit djupt deprimerad och mått väldigt dåligt framgår på flera ställen i filmen. De minnen Sasha har av henne som vi får se visar främst en deprimerad, handlingsförlamad och förtvivlad människa som inte orkar vara närvarande för och engagerad i Sasha.

Att leva med en psykiskt sjuk människa kan ge upphov till känslor av frustration, vanmakt, skam och skuld hos de anhöriga. Den som är psykiskt sjuk kan ibland inte ta in det, men är ibland också medveten om vilken börda sjukdomen lägger på andra, vilket skapar ytterligare

frustration, vanmakt, skam och skuld även hos den som själv är sjuk. Det enda sättet att luckra upp dessa känslor lite är att prata om dem, att acceptera att psykisk sjukdom existerar och har faktiska konsekvenser för både den sjuke och alla runt omkring, och att arbeta för att inte skambelägga någon berörd part.

Förslag på övningar för årskurs 5-6

- I slutet av filmen erkänner Sasha att hon ibland önskat att mamman skulle dö eftersom hennes depression påverkade familjen så negativt.
- Diskutera hur filmen visar att Sasha ångrar sig och mår dåligt för att hon tänkte så. Vilka ljusa minnen har Sasha av sin mamma? Vad tror ni att Sasha känner mer än ilska mot sin mamma?

Sasha får gå till en psykolog för att prata om hur hon mår efter att hennes mamma har dött.

- Vet ni vart man kan vända sig om man mår dåligt och behöver prata med någon? Försök komma på olika ställen man kan vända sig till, både vuxna i närheten och till exempel organisationer. Jobba sedan i mindre grupper med att ta reda på mer om några sådana organisationer via deras webbplatser (finns i slutet av handledningen).
- Varför tror ni att både Sashas pappa, lärare och psykolog vill att Sasha ska prata mer om sin mamma och det som har hänt? Varför tycker de det är konstigt att Sasha inte gråter utan bara är arg? Vem tror ni att Sasha är arg på?

Sashas pappa vill ge henne en hund i födelsedagspresent och tror att hon ska bli glad eftersom hon alltid önskat sig en hund. Men Sasha blir arg och säger att hon inte vill ha någon hund.

Bild: SF Studios

- Varför gör hon det? Skriv ett brev från Sasha till hennes pappa där hon förklarar varför.

Förslag på övningar för årskurs 7-8

Långt fler människor dör i självmord än i till exempel trafiken. Ändå vet alla vad som är farligt i trafiken, men väldigt få kan så mycket om de psykiska mekanismerna bakom självmord, vilka varningssignaler som finns och hur man förhindrar det.

- Varför tror ni att det är så? Ta reda på mer om de bakomliggande orsakerna och de åtgärder som vidtas. Länk till bra källmaterial finns sist i handledningen.

Vi ser och hör ofta i media att den psykiska ohälsan ökar, samtidigt som antalet självmord faktiskt minskar stadigt. Det är viktigt att förstå att begreppet ”psykisk ohälsa” är väldigt oprecist och, till skillnad från klassificerade psykiatriska diagnoser, inte har någon tydlig vetenskaplig avgränsning. Det mesta av den ”psykiska ohälsa” som ofta lyfts i det allmänna samtalet avser sådant som stress och neuropsykiatriska funktionsvarianter.

- Varför tror ni att det allmänna psykiska välmåendet verkar ha försämrats under de senaste decennierna inom den västerländska kulturen?
- Vilka saker och beteenden i vårt dagliga liv har förändrats, vad har de för konsekvenser i form av hur mycket nära social kontakt vi har (ansikte mot ansikte) och hur har samhällets krav på individen förändrats? Som stöd kan ni intervjua föräldrar eller en äldre släkting eller bekant och fråga dem hur deras vardagsliv såg ut när de växte upp och var unga.
- Lär er mer om folksjukdomen depression. Eventuellt kan ni dela upp er i grupper och redovisa olika aspekter

av det ni lärt er för varandra, till exempel en grupp läser mer om sjukdomens symptom och utveckling, en annan om riskfaktorer, en tredje om behandlingsformer och så vidare.

Familj och vänner – människorna vi delar livet med

En familj kan se ut på många sätt. Inte alla barn lever med en mamma och en pappa – många föräldrar har separerat, en del barn har inga föräldrar alls utan lever med en annan vårdnadshavare, en del barn har tre eller fyra föräldrar, eller bara en, eller samkönade föräldrar. I många andra kulturer i världen är det vanligt att man lever flera generationer tillsammans, eller att en ogift släkting bor tillsammans med andra släktingar istället för att leva ensam. Främst i nordvästra delen av världen är familj dock ett koncept som oftast förutsätts se ut på ett visst sätt, och alla familjekonstellationer som inte matchar detta koncept omtalas ofta som särskilda eller avvikande och faller utanför normen. På samma sätt har vi ofta en tydlig uppdelning mellan vad som är familj, övrig släkt respektive vänner. Att lyfta frågan om att familjer kan se olika ut och att människor kan leva tillsammans på olika sätt är viktigt för att inte cementera normer för vad som är en ”normal” eller ”riktig” familj, utan se att det kan finnas många olika önskvärda sätt att leva tillsammans på.

Förslag på övningar för årskurs 5-6

- Skriv en kort text på temat ”Min familj”. Berätta vilka som ingår där, hur de är och vad ni har för relation till varandra. Bor ni alla på samma ställe? Om inte, räknar du din familj som flera familjer? Vilka andra människor finns i ditt liv som kanske inte traditionellt sett räknas som familj, men som står dig nära?
- Diskutera i helklass vad som förväntas av en förälder. Hur tycker ni att en bra förälder ska vara? Hur tycker ni att Sashas pappa är? Vilka saker gör han rätt och vilka saker gör han fel? Vad betyder Sashas farmor och farbror för henne?

Bild: SF Studios

På vilket sätt ingår de i hennes familj? Tror ni att Sashas situation skulle vara annorlunda om hon hade syskon? Hur tror ni att Sashas och hennes pappas familj blir annorlunda när hunden blir en del av den?

- Prata om vad eller vilka som behövs för att en grupp människor ska kunna kallas familj, och vem som har rätt att "bestämma" vad som är en familj.

- Prata om olika familjekonstellationer (till exempel att ha två mammor och en pappa, att vara adopterad, att ha flera bonusföräldrar och -syskon i olika hushåll, att bara ha en förälder, att leva i familj med en annan släkting, att bo i familjehem etc) och skapa en fiktiv "alternativ" familj som ni presenterar i en kort skrivövning. Skrivövningen kan knytas till avsnittet om filmanalys och då göras i form av karaktärsbeskrivningar.

- Sasha har både vänner och ovänner. Hon kommer inte överens med några av tjejerna i klassen och ger sig på den ena när hon blir provocerad. Diskutera situationen. Hur tror ni att tjejerna tänker när de säger så elaka saker till Sasha om hennes mamma? Hur tycker ni att de vuxna agerar i frågan?

- Prata om vad som händer mellan Sasha och bästisen Märta. Varför blir Sasha arg på henne? Hur tror ni att Märta tänker i slutet av filmen, när Sasha ska uppträda för första gången och de fortfarande inte har blivit sams? Vad säger det om Märta att hon kommer dit för att stötta Sasha? Hur kan man säga förlåt till någon man sårat eller råkat spilla ut sina arga och ledsna känslor på?

- Hur är Märta och John som personer? På vilka sätt är de olika? Vad tror ni att Sasha tycker är bra och mindre bra med John respektive Märta?

Vad skiljer barn från vuxna? När upphör man att vara barn? Är det olika i olika kontexter och vad beror det på? Diskutera exempel som rösträtt, när man får ta körkort (i Sverige och i andra länder), när man är straffmyndig, när man får dricka alkohol på krogen respektive handla på Systembolaget, när man anses "sexuellt mogen" ("byxmyndig") etc. Vilken makt har vuxna över barn och vilket ansvar medför det? I vilka situationer kan barn ha direkt eller indirekt makt över vuxna? Medför den makten något ansvar, och varför/varför inte?

- Prata om föräldra-barn-relationen. Hur ser Sashas och hennes pappas relation ut? Hur betar de sig mot varandra? Vad skulle ni önska att Sasha vågade säga till sin pappa? Vad skulle ni önska att pappan vågade säga till Sasha? Diskutera eller gör en skrivövning i form av ett brev antingen från Sasha till pappan eller från pappan till Sasha där de uttrycker det de egentligen tänker men inte förmår kommunicera till varandra.

- Prata om olika familjekonstellationer (till exempel att ha två mammor och en pappa, att vara adopterad, att ha flera bonusföräldrar och -syskon i olika hushåll, att bara ha en förälder, att leva i familj med en annan släkting, att bo i familjehem etc) och skapa en fiktiv "alternativ" familj som ni presenterar i en kort skrivövning. Skrivövningen kan knytas till avsnittet om filmanalys och då göras i form av karaktärsbeskrivningar.

- Skriv en kort essä om vänskap. Det kan handla om er bästa vän eller en person som betyder mycket för er men som inte ingår i er familj. Hur lärde ni känna varandra? Vad har ni gått igenom tillsammans? Hur är ni lika och olika och hur hanterar ni varandras sämre sidor? Vilka konflikter har ni haft och hur har ni löst dem? Vad är viktigt i er vänskap?

Förslag på övningar för årskurs 7-8

- Diskutera barndomsbegreppet på ett filosofiskt och samhällsorganisatoriskt plan i helklass. Vem är ett barn?

Klipp 1
Källa: SF Studios

Det filmiska språket

En film skildrar en berättelse på flera plan. Till exempel får vi information om vad som händer inte bara genom vad rollfigurerna säger och gör, utan också genom hur bilden är komponerad, ljuset, ljudet och vilka andra bilder den hänger ihop med genom filmens klippning. Att lära sig "läsa av" det filmiska språket innebär att lära sig hur rörlig bild fungerar som medium och hur det vill få oss att känna vissa saker eller uppfatta vissa budskap eller viss information. I Filminstitutets [filmlexikon](#) kan ni läsa mer om byggstenarna i filmens språk.

Förslag på övningar för årskurs 5-6 och 7-8

- Titta på [klipp 1](#) där Sasha och Märta rakar av Sasha håret. Vilka saker tror ni är svårt med att spela in en sådan filmscen?
- Klippet där Sasha ligger på golvet och gråter och är filmad i [närbild](#) upp och ned. Varför tror ni att regissören valt att ha bilden upp och ned? På vilka sätt skulle vi känna annorlunda om bilden var rättvänd eller om det var en [halvbild](#) (där vi såg mer av Sashas kropp)?
- Titta på [klipp 2](#) där Sasha och hennes pappa är på BUP. Klippet inleds med att Sasha tittar på klipp med ståuppkomiker och skrattar medan hennes pappa iakttar henne oroligt. När han förklarar för henne att det är helt normalt att gå till BUP låter kameran honom hamna ur fokus och fokuserar istället på de andra barnen i väntrummet. Varför tror ni att filmaren valt att göra så? Vilken funktion fyller reaktionsbilderna på den andra flickan i väntrummet?
- Hur skildras tillbakablickarna där Sasha ser sin mamma? Hur berättar filmen för oss att som sker är scener ur i Sashas minne och inte del av handlingen här och nu?
- Diskutera vad ni tycker om Sashas [voice-over](#) (att Sasha pratar till publiken, som om vi läste hennes dagbok, och förklarar en del kring hur hon tänker). Hade dessa tankar

gått att gestalta utan att Sasha pratade till oss? Hur skulle filmen kunna lösa det med hjälp av [ljud](#), bilder och skeenden?

- Skriv en lista på de [rollfigurer](#) ni kommer ihåg från filmen och ge varje rollfigur tre egenskaper.
- I slutet av filmen sitter Sasha och pappa i en bil och sjunger med i en låt som vi förstår har varit familjens egen låt. Har ni egna sådana låtar ihop med någon i er familj eller med en vän eller partner? Spela upp en bit av låten för klassen och berätta om varför den är speciell och vilka minnen ni har till den. Har ni möjlighet att arbeta inom till exempel bild eller svenska med att skapa kan ni göra egna musikvideos genom att filma eller ta foton med en telefon, kamera eller surfplatta och klippa ihop och ljudlägga.

Klipp 2
Källa: SF Studios

TIPS PÅ FÖRDJUPNING

Se

Min lilla syster, drama i regi av Sanna Lenken, Sverige, 2015
Läs filmens [handledning](#)

Vi är bäst!, dramakomedi i regi av Lucas Moodysson, Sverige, 2013
Läs filmens [handledning](#)

Allt för min syster, drama i regi av Nick Cassavetes, USA, 2009

Förr eller senare exploderar jag, drama i regi av Josh Boone, USA/Nederländerna, 2014
Läs filmens [handledning](#)

Läs

"Comedy queen" av Jenny Jägerfeld, Rabén & Sjögren, 2018

"Här ligger jag och blöder" av Jenny Jägerfeld, Gilla förlag, 2010

"Bryta om" av Åsa Anderberg Strollo, Alfabeta, 2008

"Förr eller senare exploderar jag" av John Green, Mån-pocket, 2013

"Dansa på min grav" av Aidan Chambers, Rabén & Sjögren, 1982

Länkar

[bris.se](https://www.bris.se) – Webbplats för organisationen Barns Rätt i Samhället

barnperspektivet.se – "BRIS för vuxna". Information om barns livsvillkor och rättigheter

[Suicide zero](https://suicidezero.se)

Webbplats med info och stöd gällande självmord

[Jourhavande kompis](https://www.jourhavande.kompis.se)

Röda Korsets ungdomsförbund med chattsida för unga som mår dåligt

[Lärarnas nyheter](#)

Länk till artikel om att samtal med barn och unga om svåra ämnen

PRODUKTIONSUPPGIFTER

Sverige, 2022

Regi: Sanna Lenken

Manus: Linn Gottfridsson efter en bok av Jenny Jägerfeld

Foto: Simon Pramsten

Klippning: Andreas Nilsson

Producenter: Anna Anthony, Pontus Edgren, Rebecca Lanfrenz, Joshua Mehr

I rollerna

Sasha – Sigrid Johnson

Pappa Abbe – Oscar Töringe

Märta – Ellen Taure

John – Adam Daho

Farmor – Anna Bjelkerud

Farbror Ossie – Iggy Malmberg

Åldersgräns: 11 år

Läng: 93 min

Distributör: SF Studios

Filmen kan också finnas i utbudet hos din mediecentral.

REDAKTION

Text: MK Larsson

Redaktör: Anna Håkansson

Svenska Filminstitutet, augusti 2022

KONTAKT

filmiskolan@filminstitutet.se

filminstitutet.se/filmpedagogik

OBS!

Filminstitutet kan inte garantera att filmen finns i distribution sedan den har slutat visas på ordinarie biografrepertoar.

Här kan ni lära er mer om hur en hittar och bokar film för visningar i lärande sammanhang.

filminstitutet.se/skolbio